

A talentumot nem szabad elásnom!

Szöveg: Meszleny Zita
Fotó: Földházi Árpád

A révnél vár, hogy miután megmutatja a Szigetmonostor főterén álló, általa készített ivókutat, a színes kerámiákkal kirakott homlokzatú házába invitáljon. Kávét főz, vált pár kedves szót a férjével és két kamasz gyermekével, majd a saját műveivel tarkított kerten át a ház végében álló, napfényes műhelyébe kísér, hogy nyugodtan tudjunk beszélgetni, mielőtt továbbsietne tanítani. Várbíró Kinga keramikus, tanár, családanya és közösség-szervező egyszerre. Noha tennivalói ezerfelé szakíthatnák, láthatóan nem ez történik: minden szerepében és a szigeten is otthon érzi magát. Meg is dolgozott azért, hogy így legyen.

MILYEN ÉRZÉS NAP MINT NAP ÁTSÉTÁLNI A FŐTÉREN ÚGY, HOGY A KÖZPONTI ELEME A SAJÁT ALKOTÁSA?

Ma is hihetetlen. Meghat a gondolat, hogy pont egy kutat készíthettem ide, ami az életadás, a forrás, a keresztelés szimbóluma. Amikor három éve megújult a piactér, és a község megrendelte tőlem ezt a köztéri ivókutat, sokat gondolkodtam, mit szeretnék adni a közösségnek. Mivel én is napjában többször elsétálok mellette, olyan kutat akartam készíteni, amely nemcsak fizikai, hanem lelki értelemben is felüdíti a járókelőket – és engem is. Emellett annak a kifejezésére törekedtem, hogy mi itt a Duna ölelésében vagyunk. Az ölelésben való létezést, a lebegést, az árral való úszást, a lubickolást, a szabadságot, amit a szigeten megélünk, vágytam megeleveníteni. Így jelent meg előttem ez a lény, aki kicsit szitakötőre, kicsit kérészre, de kicsit egy mesebeli vízi lényre is hasonlít. Azáltal, hogy nem egy konkrét figurát formáztam meg, remélem, hogy a nézőben folytatódik, interaktívvá válik és állandóan újjászületik az alkotás. Van egy listám arról, miket mondtak már rá az emberek, több mint tizenhárom dolgot írtam eddig fel, szóval azt hiszem, sikerült. Van olyan kisgyerek, aki szerint az *Így neveld a sárkányodat* című mese egyik szereplőjét ábrázolja, és láttam olyat is, amikor egy óvoda a kerékpáros tudományát mutatta meg neki, odakiáltva: „Nézd, kedves sárkány, tudok biciklizni!” A figurát különféle nyomatokat ábrázoló mozaikok veszik körbe, amiket barátokkal raktunk fel. Ezáltal még közösségibb lett ez a közösségi tér.

HOGYAN ÉRKEZIK AZ IHLET EGY ILYEN KATEGORIZÁLTATLAN LÉNY MEGALKOTÁSÁHOZ?

Nehéz megfogalmazni, de valahogy kapok egy képet, én úgy gondolom, felülről. Látom a kompozíciót, azt a fajta erőt, érzést, amit ki kell fejeznem a tárggyal, még ha először én sem ismerem biztosan az értelmét. Aztán ahogy rajzolom, tervezem, megkorongozom, megmintázom, úgy nyer újabb és újabb jelentésrétegeket az alkotás. Miközben építem, magamat is építem, a tárgy belém épül és én is belé.

HA ENNYIRE ÖSZTÖNÖSEN ALKOT, RÉGÓTA AZ ÉLETE RÉSE LEHET A MŰVÉSZET.

Ezt érdekes módon édesanyám megérzésének köszönhetem. Gyerekként állandóan rajzoltam, ami feltűnt neki, ezért hetedikes koromban elküldött egy fazekas ismerőséhez, és ott minden eldőlt. Onnan – mivel addig Szekszárdon éltem – a pécsi kisképzőbe, majd az Iparművészeti Egyetemre mentem kerámia és porcelán szakra. Tizenhárom éves korom óta járom azt az utat, amire édesanyám állított. Elképesztő, hogy ennyire ráértett arra, ami bennem van. Ezért mindig hálás leszek neki.

SZIGETMONOSTOR KINEK A MEGÉRZÉSE VOLT?

Már tizenöt éve Budapesten éltem, mikor megismertük egymást a leendő férjemmel. Ő a kapcsolatunk elején mondta, hogy mivel a szentendrei ferencesekhez járt gimnáziumba, és itt töltötte a fiatalságát, kamaszkori álma, hogy a Szentendrei-szigeten éljen, és itt alapítson családot, mindezt pedig velem tudná elképzelni. Én akkor jártam itt életemben először, mikor 2007 körül eljöttünk még nem házat, de már települést nézni.

HOGYHOGY ÉPP EZ A FALU LETT A BEFUTÓ?

A szigeten négy falu van. Ebből Tahitótfalu és Pócsmegyer nem fogott meg minket, a túlvégen fekvő Kisoroszit pedig messzinek ítéltük, így a születendő gyermeinkre gondolva arra jutottunk, hogy Szigetmonostor lenne a számunkra tökéletes hely.

A TÖKÉLETES HELY UTÁN HAMAR MEGLETT A TÖKÉLETES HÁZ IS?

Igen, de akkor még nem volt egyszerű belezni. Egy hagyományos, de teljesen átalakított parasztházat állítottunk helyre az építész nagyszülőnk segítségével, a helyi örökségvédelmi ajánlások nyomán harmóniába hozva a régi parasztház rendjét a modern technológiákkal. Kibontottuk a befalazott tornácot, visszaállítottuk az eredeti homlokzatot, napokig kevertük hozzá az előírásnak

„Van választásom, hogy mire koncentrálok ebben a világban, hova helyezem a fókuszot”

megfelelő szint, és az összképet a kerámiáimat beépítve tettük izgalmasabbá.

A NAGYVÁROSI ÉLETET HÁTRAHAGYVA NEM VOLT NEHÉZ EGY SZIGETEN MAGÁRA TALÁLNI?

De, a kiköltözés után nagyon kemény éveim voltak, melyeken végül a hit segített át. Katolikusként keresztem, de nem örököltem élő hitet. Ezzel kapcsolatban egészen fiatal koromtól kezdve volt hiányérzetem, de valahogy sokáig nem került az utamba olyan hiteles ember, aki elvitt volna egy hiteles helyre, és mutatott volna valamit, amiben hihetek. Ez a hiány egyre erősödött bennem, aztán a fordulópontot az ebben az időszakban történt hatalmas törés hozta. Fiatal házasként, frissen kiköltözve vidékre, építkezés közepette, egy alig pár hónapos gyerek által épp az anyasággal ismerkedve meghalt az édesanyám. Miközben minden szerep új volt nekem, ő, a biztonság eltűnt az életemből. El voltam veszve, kapaszkodót kerestem, és a reformátusok voltak azok, akik valahogy ezt megéreztek, és minden kötöttség nélkül elhívtak magukhoz. Elmentem, és azóta a közösség tagja vagyok.

AKKOR NEM INKÁBB A KÖZÖSSÉG SZÁMÍTOTT, MINT MAGA A HIT?

Először persze a közösség fogott meg, és akkor volt is bennem hezitálás, hogy tényleg hiszem-e, amit ott hallok és mondok a többiekkel. A hit megtapasztalásához kell valami érintettség, olyan állapot, amikor az ember érzékenyebb, amikor nyitott valami új, valami több befogására, ez szerencsére akkor megvolt bennem. Ahogy elemeztem magamat, és figyeltem felfelé, illetve befelé, úgy éreztem, hogy nincs ebben tettetés. Rá tudom állítani magam teljes hittel erre a sínre, és ez részben döntés kérdése is. Van választásom, hogy mire koncentrálok ebben a világban, hova helyezem a fókuszot. Ha azt választom, hogy ezen a mezsgyén járok, és az e mentén lévő dolgokra figyelek, akkor ezeket a hangokat hallok meg. Léphetnék más útra is, de én emellett döntöttem, és ahogy járok rajta, úgy válik egyre otthonosabbá.

A REFORMÁTUS KÖZÖSSÉGEN TÚL MI SEGÍTETT AZ OTTHONOSSÁG MEGTEREMTÉSÉBEN?

A nehéz évek után egyre több közösségem lett, lehetőségekből Szigetmonostoron tényleg nincs hiány. Az istentiszteletek mellett először zumbára kezdtem el járni, aztán a sárkányhajózás is az életem részévé vált. Közben a két gyerekünk óvodás, majd iskolás lett, ami szintén rengeteg kapcsolatot teremtett, ráadásul ekkor

„Minden embernek megvannak a maga traumái, de hiszem, hogy mindenkinek feladata, egyben csodálatos lehetősége is, hogy megtalálja rájuk a gyógymódot”

„Amikor elviszem a gyerekeket hideg időben a révig, utána sokszor leállok az autóval, és sétálok egy szűk órát a parton, az ártérben vagy az erdőben. Mindig hálás vagyok, hogy ilyen csoda helyen élhetek, hogy megesik, szarvasokat, őzcsaládokat látok reggelente. Ilyenkor mindig előtt a hála, és felajánlom a napomat az Istennek, hogy próbálják neki tetsző életet élni, mert úgy szeretem azt a világot, amit alkotott”

már szerveztem gyerekeknek nyári kézművestáborokat, felnőtteknek pedig kerámias foglalkozásokat, most meg például drámakörbe járok, ami szintén fantasztikus. Ahogy nőtt a közösségem Monostoron, inkább a szigeten kívüliekkel lett nehezebb a kapcsolattartás. Ez a hely olyan odatartozás-élményt ad, ami ma már szerintem kifejezetten ritka, és amibe nehéz nem teljesen bevonódní.

KI IS VESZI A RÉSZÉT AZ ITTENI ÉLETBŐL, HISZEN AZ EM-LÍTETT PROGRAMOKON TÚL MÉG A HELYI ISKOLÁBAN IS TANÍT.

Három éve az alapfokú művészeti iskolában alkotok együtt a környékbeli gyerekekkel. Rengeteget vagyunk a szabadban, festünk, rajzolunk, mert az a célom, hogy a diákok az alkotás örömeire érezzenek rá. Nem azt szeretném, hogy mindenki kötelességtudóan, keretek közé szorítva készítse az egyenkutyákat és -cicákat, hanem hogy a művészet által ki tudják fejteni önmagukat.

A GYEREKNEVELÉS, A HÁZTARTÁS, A TANÍTÁS ÉS AZ EGYÉB PROGRAMOK MELLETT HOGY JUT IDŐ AZ ALKOTÁSRA, PÉLDÁUL EGY OLYAN HATALMAS MŰ, MINT AZ IVÓKÚT ELKÉSZÍTÉSÉRE?

Nem könnyen, ráadásul nagyon nem vagyok jó az időbeosztásban. Minden évben igyekszem kiszakítani magamnak egy kis időt, hogy részt vegyek valami szakmai eseményen, de a hétköznapokban nehéz mindent összeegyeztetnem. Az alkotást nem lehet kapkodva, erőltetve végezni, hogy most van egy órám, váltsuk meg gyorsan a világot. Ez nem így működik. Építkezni kell lassan, nap nap után, és tényleg hinni, hogy ezt a talentumot kaptam, amit attól még, hogy anya vagyok, nem szabad elásnom.

EL SZOKOTT GONDOLKODNI RAJTA, HOGY A SOK TEENDŐ ÉS A NAGY KONKURENCIA, ILLETVE A FUTÓSZALAGON KÉSZÜLŐ TÖMÉRDEK KERÁMIA MELLETT VAN-E ÉRTELME KITARTANIA A HIVATÁSA MELLETT?

Nem azt a kérdést szoktam feltenni magamnak, hogy elég jó vagyok-e, nem a tehetségemben kételkedem, hanem hogy mindent megteszek-e azért, hogy oda tudjam tenni az asztalra, ami bennem van. Számomra az a kérdés, hogy kellően kamatoztatom-e a talentumot, amit kaptam, tényleg tudok-e koncentrálni, fókuszban maradni. A gyerekeket is azzal kínzom, állandóan arra kérem, tudjanak tizenöt percig egy festményre összpontosítani, aztán fússanak, szaladjanak, de ezt a képességet ne veszítsék el.

A MINAP AZ ÖTVENEDIK SZÜLETÉSNAJPA ALKALMÁBÓL KÉT JUBILEUMI KIÁLLÍTÁST IS TARTOTT. SZÁMVETÉSRE KÉSZTETTE AZ ÉVFORDULÓ?

Igen, elgondolkodtatott arról, mi történt, hogy történt az elmúlt évtizedekben, amiben a kiállítások is sokat segítettek. Át kellett nézmem minden tárgyamat, láttam az összeset egyben, és rajtuk keresztül az életemet, amit beléjük formáltam. Valahogy ezt fejezte ki az egyik, a budapesti B32 Galériában megrendezett kiállításom

címe is: *Őrző kerámiáim*. A másikat Kecskeméten tartottam, a *Trauma és a gyógyulás virágai* nevet kapta. Minden embernek megvannak a maga traumái, de hiszem, hogy mindenkinek feladata, egyben csodálatos lehetősége is, hogy megtalálja rájuk a gyógymódot. Mindig van kiút, ami lehet akár a hit, akár a család, akár a közösség, akár egy tárgy elkészítése. A virágszerű motívumok ezt a meggyőződésemet fejezik ki. A szabadságot, az újrakezdés esélyét, az életigenlést, a mindig jelen lévő reményt és hitet.